

The Classical Tradition

Anthony Grafton, Glenn W. Most & Salvatore Settis, editors.
The Belknap Press of Harvard University Press, 2010.

Anmeldt af Kristoffer Maribo

Studiet af antikkens receptionshistorie er en støt voksende disciplin inden for den klassiske filologi og tilgrænsende fag. Stadig flere universiteter tilbyder selvstændige MA-grader i eftertidens brug af den klassiske kulturarv, og Boston University har endda viet et helt institut til antikkeceptionen.

På Afdeling for Klassisk Græsk og Latin ved Københavns Universitet har faget 'Antikken i Europæisk Litteratur' i forskellige former siden slutningen af 1990'erne været obligatorisk for såvel grundfags- som sidefagsstuderende. Standardværkerne har hidtil været Gilbert Highets *The Classical Tradition: Greek and Roman Influences on Western Literature* fra 1949 og Blackwells *A Companion to the Classical Tradition* (2007), som begge giver kronologiske overblik over eftertidens brug af antikken.

Gilbert Highets værk er uvurderligt for den litteraturhistorisk interesserede læser. Gennem 24 indlevende kapitler beskriver Highet den græske og romerske litteraturs efterliv i de største af Europas nationallitteraturer fra middelalderen til det tyvende århundrede. Forfatterens imponerende belæsthed samt klare og muntre sprog er værkets store styrke. Dets ensidige fokus på antikkens og eftertidens *litteratur* udgør imidlertid en begrænsning. Highet oplyser selv i forordet, at bogen udelukkende beskæftiger sig med litteratur, så læsere, der er interesseret i receptionen af andre sider af den klassiske kultur, må derfor søge andetsteds hen.

Sådanne læsere kan blandt andet benytte Blackwells *A Companion to the Classical Tradition*, som indeholder essays signeret af forskellige forfattere, herunder et af Minna Skaft Jensen om antikkeception i Skandinavien. Bidragene skildrer den klassiske reception under tre hovedgrupper: perioder (fra middelalderen til modernismen), geografiske områder og enkelte andre fag som psykologi og arkitektur. Ligesom hos Highet ligger hovedvægten på antikkens og eftertidens litteratur, omend flere af forfatterne også belyser andre sider af den antikke reception. Styrken i dette værk er inkluderingen af områder som Afrika og Latinamerika og deres brug af den græsk-romerske kultur. Karl Galinsky har desuden bidraget med et interessant essay om antikkens efterliv i

filmindustrien, som muligvis er et af de steder, hvor den klassiske arv – på godt og ondt – er mest levende benyttet i dag.

Disse standardværker har nu fået et solidt supplement i Harvard University Press' imponerende udgivelse *The Classical Tradition* (2010), redigeret af Anthony Grafton, professor i Historie ved Princeton University, Glenn W. Most, professor i Klassisk Græsk, og Salvatore Settis, professor i Kunsthistorie og Arkæologi, begge ved Scuola Normale Superiore di Pisa. Bogen er opbygget som en art encyklopædisk guide bestående af 563 artikler skrevet af 339 forfattere. *The Classical Tradition* er endvidere udstyret med 165 illustrationer i farver med dertilhørende billedtekst, som oplyser om de pågældende kunstværkers klassiske arv. Typografisk er bogen særdeles flot, og illustrationerne er alle trykt på kraftigt, let glinsende papir, hvilket fremhæver farverne ganske fortrinligt.

The Classical Tradition er siden udgivelsen i 2010 blevet modtaget af begejstrede anmeldelser. Christina S. Kraus skriver således i *Bryn Mawr Classical Review*, at bogen er "intet mindre end en autoritativ fryd for øjet og sindet, spækket med detaljeret og indsigtfuld information om de tusinder af måder, hvorpå den klassiske græsk-romerske antik 'i alle dens dimensioner' er blevet behandlet i senere generationer." På lignende måde vurderer Michael Dirda i *Washington Post*, at "hver en side her [i bogen] indeholder et eller andet fascinerende materiale", og bedyrer iøvrigt, at bogen er særdeles velegnet til godnatlæsning – han har nemlig selv prøvet det!

Værket udgør et væsentligt nybrud i forhold til Hightet og Blackwell i kraft af sit udtalte fokus på så bredt et spektrum af den klassiske reception som muligt. I forordet erklærer redaktørerne, at bogen "sigter mod at give en pålidelig og vidtrækkende guide til receptionen af den klassiske græsk-romerske antik i alle dens dimensioner". De skriver endvidere, at værket opfatter den klassiske reception meget bredt og tilsigter "ikke blot at inkludere teksterne, men også billederne og objekterne, ideerne og institutionerne, monumenterne og de kulturelle artefakter, ritualerne og handlingerne, der så dybtliggende har inspireret den vestlige reception."

Omvendt udviser redaktørerne en passende realistisk sans ved ikke at forsøge at dække *samtlig*e aspekter af antikkens reception. De ønsker snarere at tilbyde den almindeligt interesserede læser "et første sted at slå op til imødekommelse af tvivl og nysgerrighed, et forslag til yderligere læsning, og, for forskeren, et referenceværk til at give en fornemmelse af den nyeste forskning inden for et antal discipliner." En oplagt

styrke ved *The Classical Tradition* er netop, at den tilbyder forslag til videre læsning i slutningen af hver artikel efter samme princip som *Oxford Classical Dictionary*. Værket er således ganske anvendeligt til litteratursøgning i forbindelse med opgaveskrivning og til almindelig videre forfølgelse af ens personlige interesser. Jeg har selv brugt det flittigt og med stor fornøjelse under udarbejdelsen af en artikelserie, jeg skrev om græsk-romerske mytologiske skikkelser og danske forfatters brug heraf.

Som standardværk til universitetsbrug er *The Classical Tradition* særdeles nyttig. Alene under første opslagsbogstav kan den studerende få inspiration til myriader af forskelligartede opgaveemner, såsom 'Achilles', 'Al- Fārābī', 'Alchemy', 'Antiquarianism' og 'Armenian Hellenism'. For slet ikke at tale om opslaget N, der byder på 'Narcissus', 'Neo-Latin', 'Nero', 'Nicetas Codex' og en engageret artikel om 'Nudity'. Artiklen om 'Philhellenism' skildrer europæiske forfatters og intellektuelles kamp for græsk selvstændighed i begyndelsen af det nittende århundrede, mens opslaget om 'Islam' beskriver den livlige og værdifulde arabiske oversættelseskultur i perioden 750-1258.

The Classical Tradition vil ligeledes passe fortræffeligt til det tværfaglige fag AT i gymnasiet. Opslag som 'Art History and Criticism', 'Geography', 'Historiography', 'Music', 'Philosophy' og 'Sports' vil være oplagte inspirationskilder til tværfaglige forløb med flere af gymnasiets andre fag, mens artiklen om 'Pornography' utvivlsomt vil kunne få selv de mindst medgørlige MacBook-studerende til at løfte blikket fra skærmen! Det kan dog undre, at så centralt et fag som matematik ikke har sit eget opslag, ligesom psykologi også forunderligt nok er udeladt – her må man konsultere Fabio Stoks udmærkede essay i Blackwells antologi.

Sådanne mindre indvendinger til trods er *The Classical Tradition* et absolut *must* for læsere, der er bredt interesserede i antikken og dens indflydelse på senere tider. Den kan ligeledes varmt anbefales enhver, der interesserer sig blot det mindste for vore egne dages kultur- og samfundsliv. Endelig er værket enhver bogelskers drøm med sin solide indbinding, skønne materialer og overdådige illustrationer. Og bedst af alt kan bogen for \$49.95 erhverves af enhver ung student og ethvert sundt bibliotek. Den er hele investeringen værd.